

ПРОТОКОЛ № 2
засідання комісії з питань міської топонімії, охорони та
збереження історико-культурного середовища м. Чернігова

13 липня 2018 року

м. Чернігів

Присутні:

Хоніч Ольга Петрівна	- заступник міського голови, голова комісії
Шевчук Олександр Іванович	- начальник управління культури і туризму міської ради, заступник голови комісії
Деркач Людмила Олександрівна	- начальник відділу геодезії та містобудівного кадастру управління архітектури та містобудування міської ради, секретар комісії
Бутко Сергій Володимирович	- представник Українського інституту національної пам'яті у Чернігівській області, член комісії
Гаврись (Ващенко) Ірина Іванівна	- начальник відділу використання інформації документів Державного архіву Чернігівської області, член комісії
Гребень Петро Миколайович	- заступник начальника управління архітектури та містобудування міської ради – заступник головного архітектора міста, член комісії
Замай Людмила Михайлівна	- заступник начальника управління туризму та охорони культурної спадщини, начальник відділу охорони культурної спадщини Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації, член комісії
Казимір Віра Анатоліївна	- заступник начальника управління освіти міської ради, член комісії
Коваленко Олександр Борисович	- директор інституту історії, етнології та правознавства імені О. М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, кандидат історичних наук, професор, заслужений працівник освіти України, член комісії

Лаєвський Сергій Лазаревич	- директор Чернігівського обласного історичного музею імені В. В. Тарновського, член комісії
Лепявко Сергій Анатолійович	- доктор історичних наук, професор кафедри історії України та політології Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, член комісії
Черняков Сергій Васильович	- учений секретар Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній», член комісії

Запрошені:

Грецький Володимир Миколайович	- голова Деснянської районної у місті Чернігові ради
Литвин Катерина Андріївна	- заступник начальника управління культури та туризму міської ради

Порядок денний:

1. Розгляд депутатського звернення депутата Деснянської районної у місті Чернігові ради Олексієнка Володимира Миколайовича від 09.07.2018 № 60:

1.1. щодо найменування площі іменем Левка Лук'яненка не поймаєваної частини міста, відомої народною назвою «П'ять кутів», на якій розташована Деснянська районна у місті Чернігові рада.

1.2. щодо встановлення меморіальної дошки Левку Лук'яненку на будівлі Деснянської районної у місті Чернігові ради.

1. СЛУХАЛИ:

Хоніч О. П., яка повідомила, що до міської ради надійшло депутатське звернення депутата Деснянської районної у місті Чернігові ради Олексієнка Володимира Миколайовича щодо найменування площі іменем Левка Лук'яненка не поймаєваної частини міста, відомої народною назвою «П'ять кутів», на якій розташована Деснянська районна у місті Чернігові рада. До того ж, на засіданні нашої комісії присутній голова Деснянської районної у місті Чернігові ради Грецький Володимир Миколайович, який на сайті міської ради зареєстрував петицію щодо перейменування вулиці Рокосовського на проспект імені Левка Лук'яненка. Крім цієї петиції, на сайті міської ради зареєстрована ще одна петиція щодо перейменування вулиці Рокосовського на вулицю Левка Лук'яненка, автор якої Олевінська Марина Володимирівна.

1.1. СЛУХАЛИ:

Хоніч О. П. запропонувала присутнім розпочати роботу комісії з обговорення депутатського звернення депутата Деснянської районної у місті

Чернігові ради Олексієнка В. М. щодо найменування площі іменем Левка Лук'яненка не поймає частини міста, відомої народною назвою «П'ять кутів», на якій розташована Деснянська районна у місті Чернігові рада.

ВИСТУПИЛИ:

Лепявко С. А. наголосив, що не підтримує пропозицію щодо найменування так званої площі «П'ять кутів» площею імені Левка Лук'яненка та вважає її недоречною, оскільки такої площі не існує. Є житловий район «П'ять кутів», де сходяться п'ять вулиць. В цьому місці планувалося зробити площу при пробивці проспекту Перемоги до вулиці Рокоссовського. До того ж, стан так званої площі «П'ять кутів» бажає бути кращим і поки що немає чого найменувати – існує лише шматок асфальту. На його думку, нова назва цієї площі не приживеться у мешканців міста.

Хоніч О. П. повідомила присутніх про найближчі перспективи стосовно реконструкції так званої площі «П'ять кутів»: буде відновлено асфальтове покриття, зроблять коловий рух автотранспорту, посередині облаштують зелену зону з відповідними елементами благоустрою. Вона погодилася з думкою попереднього виступаючого, що цей простір в існуючому стані не можна найменувати площею імені Левка Лук'яненка, але після проведення реконструкції ця площа, на її думку, буде мати достойний вигляд.

Гребень П. М. зазначив, що Генеральним планом м. Чернігова у цьому місці не передбачено облаштування площі, на сьогодні це фактично перетин у одному місці декількох вулиць міста. Він також ознайомив присутніх з різними визначеннями термінів «площа» та «майдан» у архітектурному та містобудівному значенні, а також з вимогами державних будівельних норм щодо улаштування площ населених пунктів.

Лаєвський С. Л. підтримав думку Лепявки С. А. та висловив упевненість, що народна назва не зникне у свідомості мешканців міста, а ім'я Левка Лук'яненка може розчинитися та загубитися. На його переконання необхідно дуже багато часу щоб у народній пам'яті стерлася народна назва «П'ять кутів».

Натомість він запропонував перейменувати існуючу площу Дружби народів, яка знаходиться на перетині вулиць В'ячеслава Чорновола та Софії Русової, у площу Левка Лук'яненка. Крім того, у нашому місті на четвертий рік війни на сході України існують вулиці, що названі на честь російських міст, наприклад, вулиця Московська та інші, які також можна пропонувати до перейменування.

Грецький В. М. ознайомив присутніх з біографією Левка Лук'яненка – батька Незалежності України. Він запропонував підходити до питання найменування/перейменування площ та вулиць міста ім'ям Левка Лук'яненка не з боку де це можна зробити зручніше, вигідніше, швидше та економічно доцільніше, а виходячи з масштабу цієї постаті. На його переконання, подібних постатей як Левко Лук'яненко в нашій історії не так вже і багато, у сучасній історії незалежної України його нема з ким порівнювати.

Після реконструкції вулиця Рокоссовського буде виглядати сучасною і модерною, тому, я і пропоную не тільки перейменувати вулицю Рокоссовського ім'ям Левка Лук'яненка, а і саму вулицю на проспект. На його думку, це

найкращий варіант і запропоноване перейменування покаже ставлення мешканців міста до постаті Левка Лук'яненка. Він також вважає, що назви площ у виховному та повсякденному плані нічого не дають: вони не вписуються у паспорти мешканців міста та не проговорюються щодня, а у плані патріотичного виховання необхідно щоб люди кожного дня стикалися з цим ім'ям і пам'ятали його.

Коваленко О. Б. зазначив, що всім присутнім відома процедура яка передує перейменуванню вулиць міста. Чи впевнені автори петицій у позитивному результаті громадських слухань щодо перейменування вулиці Рокоссовського на проспект (вулицю) Левка Лук'яненка? Нам необхідно бути обережними у цьому питанні, щоб не збурили пристрасті серед мешканців міста. Можливий варіант, що більшість мешканців міста буде проти такого перейменування.

Грецький В. М. зауважив, що громадські слухання можуть дати негативний результат у питанні перейменування вулиці Рокоссовського на проспект (вулицю) Левка Лук'яненка. Для отримання позитивного результату необхідно проводити роз'яснювальну роботу серед населення.

Хоніч О. П. повідомила присутніх, що протягом двох останніх років до міської влади надходило багато пропозицій щодо перейменування вулиці Рокоссовського. Наразі, всі питання щодо перейменування та найменування площ та вулиць міста відбуваються згідно із Статутом територіальної грами м. Чернігова шляхом проведення громадського обговорення та розгляду на громадських слуханнях або розгляду на загальних зборах громадян за місцем проживання. Аналізуючи звернення мешканців міста можна зробити висновок, що вони взагалі виступають проти будь-якого перейменування вулиць міста. Якщо все ж таки проводити громадські слухання щодо перейменування вулиць, то ініціатива у цьому питанні повинна надійти від громади міста.

Шевчук О. І. наголосив, що питання увічнення пам'яті Левка Лук'яненка не є технічним, а має велике підґрунтя. Нам не потрібно бути лояльними до ставлення та реакції містян у питанні перейменування вулиці Рокоссовського на вулицю Левка Лук'яненка, не опиратися на ментальність мешканців міста. Навпаки, завдяки цьому питанню ми можливо і збудимо людей, але і збудимо їх свідомість. Можливо зразу після перейменування вулиці реакція її мешканців буде негативною, але пізніше у них наступить момент усвідомлення і патріотизму. Вулиця Рокоссовського досить показна, активна з розвинутою інфраструктурою. Її перейменування можливо буде викликати у мешканців та гостей міста запитання: а чому її перейменували саме іменем Левка Лук'яненка, а що це за особистість? І саме це буде одним із великих кроків у патріотичному вихованні.

На П'яти кутах може і можливо облаштувати площу, але це буде дуже умовно. Навіщо руйнувати історизм існуючого топоніму, який склався в народній пам'яті. На його переконання, це місце не підходить для площі Левка Лук'яненка.

Казимір В. А. зауважила, що і мешканці вулиці Рокоссовського, і мешканці району П'яти кутів звикли до їх назв. На її погляд, як і перейменування вулиці

Рокоссовського, так і найменування так званої площі «П'ять кутів» іменем Левка Лук'яненка по болісності для містян однакові.

Сьогодні так звана площа «П'ять кутів» змінюється на краще, вже відбулися позитивні зміни: відновлюється фасад будівлі по проспекту Перемоги, 139; буде відновлено асфальтове покриття. І якщо навколо неї зробити ще гарну інфраструктуру, а не брати для перейменування вулицю Рокоссовського з існуючою розвиненою інфраструктурою, то можливо в подальшому на цьому місці облаштувати і чудову площу імені Левка Лук'яненка. На її думку, краще зробити нагальну святкову подію з найменування цієї площі ім'ям Левка Лук'яненка та розробити систему заходів для популяризації його постаті. Вважаю це буде найкращий варіант.

Хоніч О. П. зазначила, що навіть у разі прийняття рішення комісією про найменування так званої площі «П'ять кутів» площею імені Левка Лук'яненка, все одно необхідно буде проводити громадські слухання з цього питання. На її погляд, ці слухання пройдуть більш рівно та спокійно, і не так збурять мешканців міста, як перейменування вулиці Рокоссовського.

У зв'язку із запитаннями, які виникли у членів комісії щодо проведення громадських слухань з найменування площі іменем Левка Лук'яненка, Гребень П. М. надав роз'яснення з цього питання у відповідності до вимог Статуту територіальної громади міста Чернігова.

Литвин К. А. зауважила, що сьогоднішні суперечки щодо найменування так званої площі «П'ять кутів» або перейменування вулиці Рокоссовського ім'ям Левка Лук'яненка це постріли в небо. Наразі, краще зробити, навіть, маленький практичний крок, а ніж не робити взагалі нічого. Нехай це буде площа.

Хоніч О. П. в черговий раз наголосила, що будь-яке перейменування вулиць сприймається мешканцями міста дуже негативно незалежно від постаті, ім'ям якої перейменовується вулиця. Враховуючи наявний у виконавчих органів міської ради досвід у питанні перейменування вулиць, найменування так званої площі «П'ять кутів» площею імені Левка Лук'яненка є більш реальним, ніж перейменування вулиці Рокоссовського.

Черняков С. В. відзначив, що після смерті Левка Лук'яненка чернігівці перші ініціювали вшанування його імені. Левко Лук'яненко народився на Чернігівщині (с. Хрипівка Городнянського району) і деякий час жив у місті Чернігові на вулиці Рокоссовського. Площа «П'ять кутів» це топонімічна назва, і цей топонім залишиться у пам'яті містян, якби ми не найменували цю площу. Пропозиція найменування цієї площі ім'ям Левка Лук'яненка цікава, але на цей час ця площа не оформлена. Якщо, навіть, піти шляхом реконструкції цієї площі та улаштування зупинки, яка б носила назву «Площа Левка Лук'яненка», все рівно в пам'яті мешканців міста ця назва не залишиться.

На його думку, для більш гідного вшанування цієї людини ми повинні піти іншим шляхом та перейменувати якусь із значних вулиць міста його іменем, а не невеличку площу або вулицю.

Лаєвський С. Л. зауважив виступаючому, що велика людина і залишиться великою у народній пам'яті незалежно від того яких розмірів площу або вулицю ми назвемо на її честь.

Казимір В. А. наголосила, що популяризація особистості Левка Лук'яненка повинна проходити не за рахунок проведення гучних громадських слухань та перейменування або найменування найбільшої вулиці чи площі міста. Для цього необхідно, в першу чергу, розробити систему заходів вшанування його пам'яті. Під час громадських слухань частина мешканців міста буде виступати проти перейменування або найменування вулиці чи площі міста іменем Левка Лук'яненка і особисто для мене буде дуже неприємним, що ім'я такої шанованої для України і нашого міста людини буде збирати цей негатив. Негатив полягає в тому, що після перейменування вулиці її мешканцям необхідно буде змінювати документи, негатив в тому, що частина людей приязно відноситься як до Костянтина Рокоссовського, так і до Левка Лук'яненка і їм буде дуже важко обрати когось одного. Враховуючи наведене, вона запропонувала виконавчим органам міської ради (управління освіти та управління культури та туризму), вищим навчальним закладам, музеям розробити систему заходів для популяризації особистості Левка Лук'яненка за рахунок позитивної інформації, а не за рахунок негативної.

Коваленко О. Б. зазначив, що у питанні найменування так званої площі «П'ять кутів» площею імені Левка Лук'яненка можна досягти хоча б відносного компромісу, якщо передбачити на території біля будівлі облспоживспілки по проспекту Перемоги, 139 спорудження серйозного пам'ятника Левку Лук'яненку.

Замай Л. М. зауважила, що спорудження цього пам'ятника відповідно до Статуту територіальної громади міста Чернігова також передбачає проведення громадських слухань з цього питання.

Лепявко С. А. категорично висловився проти найменування так званої площі «П'ять кутів» площею імені Левка Лук'яненка та підтримав пропозицію перейменування вулиці Рокоссовського на проспект (вулицю) Левка Лук'яненка. Як зазначалося вище, Левко Лук'яненко деякий час проживав на вулиці Рокоссовського і тому буде досить логічним перейменувати цю вулицю його ім'ям. На громадське обговорення можна винести і пропозицію Лаєвського С. Л. щодо перейменування площі Дружби народів на площею імені Левка Лук'яненка. Ця площа існує офіційно і вона більш-менш упорядкована.

Він також зауважив, що у питанні перейменування або найменування вулиць та площ міста іменем Левка Лук'яненка не потрібно поспішати, необхідно досить ретельно обдумати всі наші кроки у вирішенні його.

Гребень П. М. запропонував розпочати громадське обговорення цього питання шляхом проведення на офіційному сайті міської ради опитування щодо перейменування або найменування вулиць та площ міста іменем Левка Лук'яненка, включивши до нього і вулицю Рокоссовського, і площу Дружби народів, і так звану площу «П'ять кутів».

Хоніч О. П. зазначила, що нам необхідно буде проходити процедуру громадських слухань і у разі перейменування площі та вулиць, і у разі найменування площі. Тобто у будь-якому випадку нам доведеться йти шляхом громадського обговорення та громадських слухань. Ми можемо розпочати з

проведення громадського обговорення, щоб надалі за його результатами сформувавши порядок денний проведення громадських слухань.

ВИРІШИЛИ:

1. Рекомендувати прес-службі міської ради (Чусь Н. М.) спільно з управлінням архітектури та містобудування міської ради (Калюжний С. С.) розпочати громадське обговорення питання увічнення пам'яті Левка Лук'яненка в топонімії міста Чернігова шляхом проведення на офіційному сайті міської ради опитування щодо перейменування або найменування вулиць та площ міста іменем Левка Лук'яненка, включивши до нього вулицю Рокоссовського, площу Дружби народів та площу «П'ять кутів».

ГОЛОСУВАЛИ:

«За» – 12; «Проти» – немає; «Утримались» – немає.

Рішення прийнято одногосно.

1.2. СЛУХАЛИ:

Хоніч О. П., яка повідомила присутнім, що у своєму депутатському зверненні депутат Деснянської районної у місті Чернігові ради Олексієнко В. М. запропонував також встановити меморіальну дошку Левку Лук'яненку на будівлі Деснянської районної у місті Чернігові ради по проспекту Перемоги, 141.

ВИСТУПИЛИ:

Лепявко С. А., Гребень П. М., Хоніч О. П., Коваленко О. Б., Замай Л. М., які запропонували встановити меморіальну дошку Левку Лук'яненку на будинку № 41б по вулиці Рокоссовського, в якому він деякий час проживав.

ВИРІШИЛИ:

1. Рекомендувати встановити меморіальну дошку Левку Лук'яненку на будинку № 41б по вулиці Рокоссовського, в якому він деякий час проживав, у відповідності до вимог Положення про порядок встановлення (зміни) меморіальних та анотаційних дошок у місті Чернігові у новій редакції, затвердженого рішенням виконавчого комітету міської ради від 27 липня 2017 року № 327.

ГОЛОСУВАЛИ:

«За» – 12; «Проти» – немає; «Утримались» – немає.

Рішення прийнято одногосно.

Голова комісії

О. П. Хоніч

Секретар комісії

Л. О. Деркач